

# Oversigt over Plantesygdomme.

270. — Juli 1944.

Der er for Juli Maaned indkommet Beretninger fra 120 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 983 Forespørgsler.

Lufttemperaturen laa i Maanedens første Uge omkring 3 à 4° over Normalen; derefter faldt den og laa Maaneden ud omtrent paa Normalen, 15 à 16° med enkelte Undtagelser.

Nedbøren blev i Tiden 1.—29. for hele Landet 42 mm (Maanedens Normal 64 mm) og faldt næsten udelukkende i Tiden 8.—29. med de største Mængder i Ugen 22.—29. For alle Landsdele blev Nedbøren i Tiden 1.—29. under Normalen og faldt med følgende Mængder, hvor Maanedens Normal er sat i Klamme: Vendsyssel 44 (63), Vestjylland 29 (59), Midtjylland 43 (65), Østjylland 55 (63), Sydjylland 34 (63), Sønderjylland 45 (71), Fyn 40 (60), Midt- og Vestsjælland 40 (60), Nordøstsjælland 41 (66), Sydøstsjælland og Møn 35 (65), Lolland og Falster 50 (66) og Bornholm 39 (57).

## SYGDOMME PAA LANDBRUGSPLANTER. KORN.

Knækkefodsyge forårsaget af Øjepletsvamp (*Cercospora herpotrichoides*) var yderst almindelig hos Vintersæd og da fortrinsvis hos Hvede; stærke og svage Angreb omtales i 54 Beretninger af ialt 78. Sygdommens typiske Lejesæd blev iagttaget fra omkring Midten af Maaneden, hvor Hveden gik ned paa faa Dage, »i Marker med kraftig Bestand næsten total Lejesæd paa et meget tidligt Tidspunkt« (Henry Frederiksen, Hadsten). »Meget almindelige og stærke Angreb« (Harald Jensen, Ask), »kun ganske enkelte Hvedemarkers er gaaet fri« (Jørg. Pedersen, Aarhus), »saa ondartede Angreb er ikke set i mange Aar« (P. Riis Vestergaard, Samsø), »i mange Marker Pletter paa ca. 1,5 Td. Ld.« (Stanley Jørgensen, Høng), »hele Marker er gaaet fuldstændigt ned« (O. Møller Larsen, Sorø), »meget almindelig og stærk« (H. Wraae-Jensen, Skæl-

skør), »stærke Angreb meget udbredte« (Johs. Johansen, Store Heddinge), »meget stærke Angreb i de fleste stevnske Hvedemarker; mange Steder er over Halvdelen af Marken ødelagt« (Fr. Borris Andersen, Klippinge) og »almindelig overalt og i de fleste Tilfælde meget alvorlig og vil nedsætte Kærneudbyttet føleligt« (M. Greve, Roskilde).

Stærke Angreb forekommer som sædvanligt ved stærk Korndyrkning og især efter Byg. Men der skrives ogsaa om stærke Angreb efter anden Forfrugt: »saavel i Hvede efter Havre som Hvede efter Byg, som Regel dog værst efter Byg« (A. Diederich, Aarhus), »mest fremtrædende efter Havre; efter Grønjord næsten intet Angreb« (A. K. Rasmussen, Lange-land) og »saavel efter Græsleje som efter Grønjordshavre (Erik Boesen, Rødding). Det maa her erindres, at Knækkefodsyge meget vel kan forekomme, uden at Forfrugten behøver at være en Kornart, thi flere Græsser er Værtplante for Øjepletsvampen, men hidtil er stærke Angreb hos Hvede især konstateret ved Hvede efter Byg og Hvede efter Hvede. Da uheldig Forfrugt desværre maa antages at være til Stede hvert Aar, er det sandsynligt, at Aaret har budt særlig gunstige Kaar for Øjepletsvampens Vækst, og herom skrives bl. a.: »Det er antagelig det sene, kolde og noget fugtige Foraar, som er Aarsagen« (M. Greve, Roskilde).

Hos Vaarsæd synes der kun i enkelte Tilfælde at være iagttaget stærke Angreb; som Regel var Angrebene svage og uden Betydning.

Goldfodsyge forårsaget af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) blev iagttaget mange Steder hos Vintersæd, navnlig Hvede, men Angrebene synes som Helhed at have været svage. Der skrives dog i 9 Beretninger om stærke Angreb, der skønnes at øve betydelig Indflydelse paa Hvedeudbyttet; »i den ene Mark var ca. 20 % af Aksene golde« (Aage Buchreitz, Skærbæk), og »mange Marker vil ikke komme til at give 10 Fold« (P. M. Dreisler, Ebberup). Forfrugten var ved de stærke Angreb meget ofte Korn 1 à 2 Aar. Goldfodsyge fandtes ogsaa hos Vaarsæd, der i næsten alle Tilfælde var Byg med Korn som Forfrugt, men Angrebene var for Størstedelen svage, omend der skrives om enkelte stærke Angreb (Harald Jensen, Ask; Jørgen Larsen-Ledet, Dybvad; P. Grøntved, Næstved; B. Munch, Haslev).

Hvedens Stinkbrand (*Tilletia caries*) blev fundet hist og her med svage Angreb, og der skrives, at Hvede almindeligvis afsvampes; »her saas kun undtagelsesvis uafsvampet Hvede« (Engelhart Jensen, Morsø) og »ikke set i mange Aar« (P. Riis Vestergaard, Samsø).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*). Der er modtaget 62 Beretninger om denne Sygdom, og i et stort Antal af disse opgives Tal for pCt. syge Planter. Brand er fundet i næsten alle undersøgte Marker, men hyppigst er Procenten af syge Planter meget lille omkring  $\frac{1}{2}$  til  $\frac{3}{4}$  %, omend der fandtes talrige Marker med 1 til 2 %; et Procenttal paa 3 til 5 maa skønnes at være usædvanligt og omtales kun i 8 af de 62 Beretninger. Det skrives almindeligt, at selv i Marker, hvor Saasæden angives at være afsvampet for Nøgen Brand eller købt som varmvandsbehandlet Saasæd, kan der findes Planter angrebet af Nøgen Brand. Ved Sorts-



angivelser bemærkes, at Rigelbyg er den Sort, der hyppigst og stærkest er befængt med Brand. Det maa anses for uheldigt, at denne Brandform synes at være meget udbredt, men Angrebsprocenterne forekommer dog ikke faretruende, især ikke da der næppe kan konstateres en stærk Stigning i disse i Forhold til 1943, om man tør dømme efter de Bygpartier, hvor Procenten er kendt baade i 1943 og 1944. Men Sygdommen bør følges ogsaa i de kommende Aar, og man maa have Lov at ønske, at f. Eks. Stribesygge maa nyde samme store Interesse som Nøgen Bygbrand, thi ved Stribesygge er der stadigt meget store Sygdomsprocenter i uafsvampet Saasæd.

Byggets Stribesygge (*Helminthosporium gramineum*) fandtes i mange Marker med meget stærke Angreb paa ca. 15 pCt. syge Planter, hvor Saasæden ikke var afsvampet (Henry Frederiksen, Hadsten).

Kronrust (*Puccinia lolii*) synes at have været godartet, og der skrives kun fra een Egn om stærke Angreb i flere Marker, hvor næsten alle Planter var angrebet (A. Ammitzbøll, Skjern).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) konstateredes med svage Angreb hos Hvede og Byg (O. Møller Larsen, Sorø; Harald Rasmussen, Næsgaard; Ingemann Hansen, Hillerød).

Bygrust (*Puccinia anomala*) fandtes paa indsendte Bygplanter.

Rugens Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) synes at have været ret udbredt i nogle Egne, hvorfra der skrives: »op til 7 % af Aksene er angrebet« (N. A. Drewsen, Løgumkloster), »De allerfleste Rugmarker er meget slemt angrebet. Der findes Marker, hvor der i hvertandet Aks er 3—4 Meldrøjer« (Aage Buchreitz, Skærbæk), »Rugen er fuld af »Rugdreng« i Aar« (J. J. Jakobsen, Grindsted).

*Rhynchosporium secalis* blev konstateret paa Byg i Roskildeegnen (M. Greve) samt paa indsendte Bygplanter.

Haglskade fandtes paa indsendte Havreplanter fra Jylland (Lem og Ulstrup).

Lynskade iagttoges i et Par Havremarker, hvor Planterne var dræbt i Pletter paa 3—5m<sup>2</sup> (Arne Larsen-Ledet, Grenaa).

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) fandtes hos seksradet Byg (O. Kirk Jacobsen, V. Hjerimitslev).

Nøgen Havrebrand (*Ustilago avenae*) konstateredes ved Vrensted (O. Kirk Jacobsen, V. Hjerimitslev).

## BÆLGPLANTER.

Bormangel hos Lucerne. Meget typiske Symptomer blev iagttaget paa flere Ejendomme i Djursland, hvor Bormangel ses i store Pletter i Marken; paa nogle af disse Ejendomme bliver nu anlagt Iagttagelsesparceller (Hj. Møller Nielsen).

Kaliummangel »gør sig meget stærkt gældende i mange Lucerne-marker, Planterne ligefrem skriger efter Kali, og pletvis gaar Lucernen væk« (Hj. Møller Nielsen).

Svampen *Stemphylium sarciniforme* fandtes paa Blade af indsendte Lucerneplanter.

Kløverens Stængelsyge (*Gloeosporium caulivorum*). I en Frømark af halvsildig Rødkløver var næsten alle Planter angrebet. Hele Marken havde et vissent, afsvedent Udseende, og der var næsten ikke udviklet Frø« (Kr. Hougaard, Hurup).

Bægersvamp (*Sclerotinia sp.*) fandtes ved Aarslev og Lyngby Forsøgsstationer paa Stenkløver, hvor den førstnævnte Sted havde forarsaget nogen Udtynding af Plantebestanden; ved Lyngby var Ødelæggelsen total. Stærke Angreb konstateredes paa Stenkløver (Sødkløver) »og har til Følge, at Genvæksten helt udebliver. Sødkløver bør afskaffes, og Stenkløver bør betragtes som Ukrudt« (Aage Buchreitz, Skærbæk). Svampen fandtes tillige paa indsendt Stenkløver.

Sneglebælgens Stængelsvamp (*Ascochyta medicaginis*) var »ret udbredt hos Lucerne i 1. Slæt, og i større eller mindre Grad fandtes de karakteristiske Stængelsymptomer i de fleste Marker. I 2. Slæt synes Svampen kun at gøre ringe Skade i Aar, men Angrebet paa Bladene er dog ret almindeligt« (Hj. Møller Nielsen).

Skivesvamp hos Lucerne (*Pseudopeziza medicaginis*) synes hidtil kun at have gjort ringe Skade, da dens Angreb er svage, omend almindelige.

Kransskimmel (*Verticillium albo atrum*) fandtes paa indsendt Lucerne samt paa en Ejendom med udstrakt Lucernedyrkning ved Korsør, hvor en større Mark var saa medtaget, dels af Kransskimmel, dels af Lucerneaal, at den var tjenlig til Ompløjning.

I Tilslutning til Maanedsoversigten for Maj om Udvintring af Lucerneudlæg 1943 skriver Landbrugskandidat Hj. Møller Nielsen fra sine Lucerneundersøgelser i Jylland: »Med Hensyn til den italienske Lucerne, saa findes der som bekendt næsten ingen rigtig gode Marker, hverken fra Udlæg 1942 eller 1943 i Jylland. I det store og hele er Udlæget fra 1943 lidt bedre end Udlæget fra 1942; der er dog visse Steder, hvor det omvendte er Tilfældet, navnlig i Sønderjylland paa Østkysten. At Udlæget fra 1943 gennemgaaende er bedst, skyldes sikkert det uheldige Udlægsaar i 1942, hvor Dæksæden var kraftig, Høsten sen og Efteraaret meget fugtigt. Men Hovedårsagen til den ital. Lucernes daarlige Trivsel maa afgjort søges i de klimatiske Forhold; sikkert ikke saa meget selve Vinterfrosten, men de for hyppige Svingninger i Temperaturen om Foraaret, hvorved de nye Skud for ofte ødelægges, synes at være meget haard ved Lucernen og i særlig Grad ved den ital. Lucerne. De faa nogenlunde gode Marker med Ital. Lucerne findes fortrinsvis paa den lette Jord, dog ogsaa enkelte paa lermuldede Jorder, hvor disse er meget sunde. Kold eller mindre sund Jord synes den at være særlig ømfindtlig overfor. For Eks. paa de naturlig sunde Jorder i Djursland (særlig paa Mols), paa Kridtjorderne ved Thisted og enkelte Steder paa Sandjorderne i Vestjylland klarer den sig forholdsvis godt.«

#### BEDEROER.

Rodbrand var yderst almindelig i de fra Foraaret og i Maj og



Juni meget svage og ujævne Marker. Det skrives fra flere Steder, at i mange saadanne Marker er Roerne ca. 1 Maaned tilbage i Udvikling. Næringsmangel nævnes som stærkt medvirkende til dette Forhold i Forbindelse med den lange Kulde- og Regnperiode i Forsommeren. »I en Mark kunde Planterne dække Jorden, hvor der havde ligget en Markmødding, medens de omkring dette Sted var meget daarligt udviklede og stærkt angrebet af Rodbrand« (A. Diederich, Aarhus).

Manganmangel, Lyspletsyge, fandtes flere Steder i Pletter i Marken, dog ikke almindeligt udbredt (Frede Rasmussen, Hornum).

Virus-Gulsot omtales med svage, begyndende Angreb i 7 Beretninger, medens der i 3 Beretninger skrives om stærke Angreb, hvoraf 1 i Frøroer; som Helhed synes Sygdommen at være langt tilbage i Udvikling.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) konstateredes paa indsendte Planter, og fra Morsø skrives: »Enkelte syge Planter findes i de fleste Bederomarker« (Engelhart Jensen).

Bederust (*Uromyces betae*) fandtes med Sommersporer paa indsendte Bederøer til Frø.

Lynskade blev konstateret hos 2 indsendte Prøver af Bederøer.

#### KAALROER, KAAL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Kaalskimmel (*Peronospora brassicae*) fandtes paa indsendte Kaalroerblade.

Graaskimmel (*Botrytis sp.*) konstateredes paa Blomkaal til Frø.

Skulpesvamp (*Alternaria circinans & brassicae*) blev iagttaget almindeligt hos korsblomstrede Frøafgrøder (H. Wraae-Jensen, Skælskør) samt hos Raps (Jacob Wested, Tystofte) og fandtes tillige paa indsendte Prøver af Hvid- og Blomkaal til Frø.

Lynskade havde ødelagt indsendte Kaalroer.

Haglskade var stærk hos Gul og Brun Sennep, hvor der »28/6. faldt, over den vestlige Del af Lammefjorden, ca. 50 mm Nedbør iblandet Hagl. Den Gule og Brune Sennep var paa sine Steder knækket, saaledes at der kun var Forbindelse i  $\frac{1}{4}$  af Vækstlaget« (H. Jensen, Maarsø).

Halsraad forarsaget af Bakterier fandtes i adskillige Kaalroerplanter, hvor Forraadnelsen som Regel fulgte efter Angreb af Skadedyr (J. B. Knudsen, Virungaard).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) synes ikke at være særlig almindelig, og Angrebene er som Regel svage, naar de sædvanlige Forholdsregler mod Sygdommen bliver gennemført. Men hvor dette ikke sker, eller hvor særlige Forhold indtræffer, kan findes stærke Angreb, der dog kun sjældent breder sig over hele Marker. Der skrives saaledes, at Sennepsdyrking flere Steder har fremmet Kaalbrok, der ligeledes var meget fremtrædende paa agerkaalsbefængt Jord samt ved Kulepladser. Stærke Angreb blev konstateret i Tønder og Aabenraa Amter, hvor selv Wilhelmsburger blev stærkt angrebet (N. A. Drewsen, Løgumkloster), hvilket ogsaa var Tilfældet paa Fyn, hvor Angrebet i eet Tilfælde var saa stærkt, at Marken maatte pløjes (Kr. Bertelsen, Aarup). Et særlig ondartet An-

greb iagttoges i Himmerland, hvor »en Bederoemark, 2 Aar efter Kaal-roer, blev pløjet paa Grund af Bedeflueangreb, og der saaedes Turnips, — Svampen tog dem alle, inden de var 1 Maaned gamle« (Thorvald Kristensen, Skals). Saadanne Tilfælde viser, at man paa kaalbrokbefængt Jord altid maa regne med, at Sygdommen under gunstige Smittebetingelser meget hurtigt kan bryde frem.

#### KARTOFLER.

Manganmangel, Lyspletsyge; typiske og stærke Angreb iagttoges i Lammefjorden (N. M. Nielsen).

Bladrullesyge var yderst almindelig, og i mange Egne var Angrebene meget stærke; i 36 Beretninger skrives om stærke og i 42 om svage Angreb. Særlig stærke Angreb synes især at forekomme hos Up-to-date, hvor af 56 Marker de 49 blev kasseret, og her fandtes indtil 50 % syge Planter (Ejnar M. Nielsen, Grindsted); samme høje Procent fandtes andre Steder (A. Dam Kofoed, Brørup), og 35—40 % blev ogsaa konstateret i samme Sort (V. Sørensen, Randers). I flere Beretninger skrives, at svag Gødskning, især med Kvælstof, mange Steder afslører Bladrullesyge (Mogens Hansen, Toftlund; J. J. Jakobsen, Grindsted; A. Ammitzbøll, Skjern). Sygdommens Almindelighed fremhæves i næsten alle Beretninger, og Betydningen af at købe virusfri Læggekartofler fremhæves hyppigt. Men fra flere Egne skrives dog om, at Køb af virusfri Læggekartofler gennem en Aarrække nu bærer god Frugt i Form af talrige Marker, hvor synligt bladrullesyge Planter er mindre end 1 % (P. Trosborg, Brande; P. Riis Vestergaard, Samsø; Kr. Bertelsen, Aarup).

Mosaiksyge var ligeledes almindelig og ofte med stærke Angreb, der i flere Tilfælde laa fra 5—15 % syge Planter; Procenter paa ca. 2 synes at have været meget hyppige. Af forskellige Mosaikformer blev navnlig bemærket Krøllemosaik samt Stregsyge, og sidstnævnte var flere Steder ret almindelig (N. M. Nielsen, Faarevejle; Aage Buchreitz, Skærbæk), men ogsaa Rynkesyge fandtes i adskillige Marker (J. J. Jakobsen, Grindsted). Hyppig Fornylse af Læggematerialet bliver mere og mere almindelig, især hvor man i Egne med stærk Virussmitte dyrker modtagelige Sorter, hvorom skrives følgende fra Samsø: »Naar Talen er om Bintje, der nu er næsten eneraadende paa Samsø, er det kun 1. Aars Avl paa sundt Læggemateriale, der er helt fri. Allerede i 2. Aars Avl findes ofte fra 10 til 20 %. Ved fortsat Avl stiger Angrebsprocenten forholdsvis hurtigt til henimod 100. De, for hvem Kartoffelavl spiller en større Rolle, fornyer som Regel Læggekartoflerne hvertandet Aar, idet Forsøgene Gang paa Gang har vist betydelig Nedgang i Udbyttet med stigende Angrebsprocent. Ingen anden Sort synes tilnærmelsesvis saa vanskelig i saa Henseende som Bintje« (P. Riis Vestergaard).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Umiddelbart før Maanedens Midte konstateredes Skimmel paa tidlige Sorter flere Steder i Landet, og d. 12. udsendtes Varsel om Sprøjtning af tidlige Sorter. Skimmelen synes dog almindeligvis ikke at have bredt sig stærkt i Maanedens



sidste Halvdel, omend der fra enkelte Egne meldes om stærk Smitte-spredning. Angreb iagttoges almindeligt hos Bintje og King Edward og henimod Maanedens Slutning hos Up-to-date; ved Dybvad konstateredes d. 24. svagt, men jævnt udbredt Angreb i Sorten Robusta (Jørgen Larsen-Ledet). De ret svage Angreb paa tidlige og middeltidlige Sorter synes saaledes næsten at være gaaet i Staa ved Maanedens Slutning.

Kartoffel-Bladpletsyge (*Alternaria solani*). Svage Angreb paa tidlige Sorter meldes fra adskillige Egne. Stærke Angreb omtales dog fra Vendsyssel (Jørgen Larsen-Ledet, Dybvad; Ole Kirk Jacobsen, V. Hjermitzlev), hvor Svampen i Sidstningen af Maaneden havde bredt sig i Sorter, der var nær Vækstafslutning: Webbs, Goldperle, Rosen, Bintje og Juli (Sv. Svendsen, Tylstrup).

Kartoffel-Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) konstateredes med stærke Angreb paa underjordiske Stængeldele hos 6 indsendte Prøver.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*). Der meldes fra flere Steder om Angreb paa 1—3 % syge Planter (H. Baltzer Nielsen, Sindal; A. Ammitzbøll, Skjern), og saadanne fandtes navnlig i Sorterne Bintje og Alma (Thorvald Kristensen, Skals).

Svampen *Cercospora concors* fandtes paa indsendte Kartoffelblade fra Hammerum.

Lynskade var Aarsag til Ødelæggelse af Kartoffler i 3 indsendte Prøver.

Ynglesyge fandtes hos 2 indsendte Prøver.

## INDUSTRIPLANTER.

### HØR.

Stængelpletsyge (*Polyspora lini*) meldes dels som svag og sjælden (Aage Buchreitz, Skærbæk), dels som saa stærk, at det maaske af den Grund kan blive nødvendigt at ruske Hørren tidligt (A. Larsen, Aarslev).

Hørrust (*Melampsora lini*). Stærke og almindelige Angreb meldes fra flere Egne (V. Sørensen, Randers; Fr. Borris Andersen, Klippinge) og synes især almindelig hos Sorten Concurrent (Ejvind Staunskjær, Kolind). »Der findes Rustangreb hos 14 af 24 Høravlere. Rustangrebet er i alle Tilfælde paa Sorten Concurrent, der er den almindeligst dyrkede. Et Sted er der Rustangreb paa ca.  $\frac{1}{2}$  ha efter Hamp, medens den anden Halvdel af Marken, der er Hør efter Græs, ikke synes angrebet» (Aage Buchreitz, Skærbæk).

Tørke anrettede hyppigt Skade i Hørmarkerne, hvor der saas store Pletter, hvor Planterne i Løbet af kort Tid helt tørrede hen. Pletterne saas især paa uens Jord og var ofte sammenfaldende med Skoldpletter. I et enkelt Tilfælde iagttoges blandt forskellige Hørstammer, at een Stamme led særlig stærkt under Tørken.

### HAMP.

Graaskimmel (*Botrytis sp.*) ødelagde først paa Maaneden et stort Antal Planter i Hampmark (K. Iversen, Klippinge).

## TOBAK.

Kulde hemmede undertiden Væksten ret stærkt.

Viroser fandtes med stærke Angreb paa indsendte Tobaksblade.

## VALMUE.

Valmueskimmel (*Peronospora arborescens*) blev iagttaget ved Tylstrup og Tystofte, hvor især Planternes Grundblade var stærkt angrebet (Jacob Wested). Fra Aarslev skrives: »I Begyndelsen af Maaneden viste Angrebet sig paa de nederste Blade. Siden har det bredt sig stærkt, og selv de smaa Topblade er nu oversaaet med Pletter. Der ser ud til at være nogen Sortsforskel. Ved Angrebets Begyndelse blev der sprøjtet med 2 % Bordeauxvædske med ca. 8 % Skummetmælk som Spredemiddel. Det kneb med at faa en jævn Fordeling, idet Vædsken samlede sig i Draaber paa de glatte Blade. Virkningen af Sprøjtningen har heller ikke været helt tilfredsstillende. Muligvis skal Sprøjtningen finde Sted paa et tidligere Tidspunkt og gentages!« (A. Larsen).

HANS R. HANSEN.

## SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPLANTER.

Besvarelse af 33 af de udsendte Skemaer angaaende Sygdomme paa Havebrugsplanter har givet nedenstaaende Resultat:

| Sygdomme paa Havebrugsplanter | Intet Angreb | Angreb ikke almindelige |        | Angreb almindelige |        |
|-------------------------------|--------------|-------------------------|--------|--------------------|--------|
|                               |              | svage                   | stærke | svage              | stærke |
| Æbleskurv .....               | 2            | 0                       | 2      | 8                  | 28     |
| Pæreskurv .....               | 1            | 2                       | 5      | 10                 | 20     |
| Hindbærstængelsyge .....      | 3            | 3                       | 5      | 12                 | 2      |
| Ribs-Bladrandsyge .....       | 2            | 3                       | 7      | 10                 | 5      |
| Løgskimmel .....              | 2            | 2                       | 3      | 6                  | 18     |

## FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*). Som det ses af Skemaet, er Æbleskurven meget alvorlig, hvilket i høj Grad understreges af de nærmere Oplysninger, der er indsendt, og af de usædvanlig mange Forespørgsler, vi har haft om Skurven.

Hovedaarsagen til den stærke Skurv i Aar er sikkert den fugtige Forsommer, der dels gav den første Skurvsmitte, som kommer fra nedfaldne Blade og i nogen Grad ogsaa fra angrebne unge Grene, gode Betingelser og dels bevirkede, at der mange Steder ikke blev sprøjtet før adskillige Dage efter Blomstringen. Da Blomstringen var temmelig langvarig, kom der herved en lang og i det fugtige Aar meget farlig Periode,



hvor Træerne var uden beskyttende Sprøjtevædske, medens Svampen havde gode Betingelser.

Af andre Aarsager til den svigtende Skurvbekæmpelse maa man regne med, at der kan være kommet Regn lige efter Sprøjtningerne, og desuden maa man have sin Opmærksomhed henvendt paa det, at mange, der plejer at kunne holde Skurven ret let nede, af Frygt for Sprøjteskade anvender en svagere Sprøjtevædske end 2 % Svovlkalk lige efter Blomstringen. Ofte anvendes de svovlholdige Specialmidler, der kan gøre god Gavn i Aar, hvor Skurven ikke er slem, eller hvor der kan sprøjtes hyppigt, men som ikke kan klare det, naar Skurven har særlig gode Betingelser, og der gaar lang Tid mellem Sprøjtningerne. Andre har anvendt Svovlkalk, men i svagere Grad, ja endog helt ned til  $\frac{1}{2}$  %, og heraf kan man naturligvis ikke vente saa godt et Resultat som af 2 % Svovlkalk. Sprøjtning med Germisan har heller ikke kunnet hindre Skurvangreb. Hvor der ikke er ubehandlede Træer eller andre Sprøjtninger til Sammenligning, er det vanskeligt at sige noget afgørende om de enkelte Midlers Virkning; dette ses ofte meget tydeligt ikke mindst i Aar i Sprøjtningsforsøg. Sammenligner man f. Eks. de svovlholdige Specialmidler med Standardsprøjtning (Bordeauxvædske paa tæt Klynge, 2 % Svovlkalk lige før og lige efter Blomstringen og Hvid Bordeauxvædske et Par Gange senere), ser man, at Virkningen har været utilfredsstillende, men sammenligner man saa med de ubehandlede Træer, ser man, at Midlerne dog har haft en betydelig Virkning.

De stærke Skurvangreb skyldes sikkert ogsaa nogle Steder, at der maa spares saa meget paa Benzinen, at der ikke bliver sprøjtet saa ofte som under normale Forhold. Hvis der f. Eks. er kommet Regn lige efter en Sprøjtning, maa man nu afstaa fra at foretage en fornyet Sprøjtning, som man maaske tidligere vilde have foretaget, og det normale Antal Sprøjtninger kan maaske heller ikke udføres.

Det synes at være over hele Landet, at Skurven er alvorlig. Saaledes skrives fra Jylland, sikkert som Resultat af Iagttagelser i store Dele af Jylland, at der er epidemisk stærkt Angreb af Æbleskurven (Niels Gram). Fra Horsens skrives, at Angrebene som Regel maa betegnes som forfærdelige — ogsaa hvor der er sprøjtet tit og grundigt (Chr. A. Nørholm). Fra Skive hedder det, at ingen Have eller Plantage er helt fri for Skurv paa Æble; foreløbig er Bladene værst medtaget. Selv i Haver, hvor der er foretaget 4 Sommersprøjtninger (tiest Svovlkalk + Germisan, men ogsaa Bordeauxvædske), findes Skurven i en Grad, der ikke er set i mange Aar (J. C. Myrhøj). Ved Svendborg ses alle Vegne stærke Angreb; enkelte gamle Graastener staar i Øjeblikket uden Blade paa Grund af Bladfald efter Skurvangreb (Hans Larsen). Det er i det hele taget Graastener, som Gang paa Gang nævnes som den stærkest angrebne Sort.

Fra Jylland, Fyn og Sjælland skrives, at Skurven har været meget ondartet — ikke enkelte, men mange Plantageejere har sagt: »Aldrig har jeg drømt om, at min Plantage skulde komme til at se saadan ud«.

Skurven bredte sig paa faa Dage lige efter, at Regnvejret i Juni var hørt op. Der blev overalt sprøjtet kraftigt, og det syntes at standse Angrebet for en Tid, idet Pletterne blev brune (R. Laursen). Fra Sydbyn skrives ganske i Overensstemmelse hermed, at der ikke er set saa megen Skurv paa Æbler i mange Aar (Chr. Greve). Om stærke Angreb skrives iøvrigt fra hele Landet af Arne Pallesen fra Nørrejylland, Chr. Oksen fra Himmerland, K. M. Hove fra Egnene mellem Tørring og Jelling, N. P. Jensen fra Midt- og Vestjylland, P. Pedersen fra Vejle Amt, A. Diemer fra Skærbæk, M. Sørensen fra Varde-Esbjergene m. v., Erland Jørgensen fra hele Fyn, R. Hansen fra Fyns Stift, H. Møller fra Svendborg, N. F. J. Larsen fra Slagelse, A. Sauer fra Slagelse og Skælskør-egnen, M. E. Elting fra Næstved, Philip Helt fra Stevns-Fakseegnen, Ejner Jensen fra Sorø og Omegn, Henrik Nielsen fra Holbæk Amt, Gerda Mayntzhusen fra Roskilde Amt, L. Nielsen fra Kolonihaver ved København og Provinsbyer paa Sjælland.

Skurvens noget varierende Forhold efter Sprøjtning fremgaar af flere Indberetninger, hvoraf nogle skal nævnes. Fra Stevns-Fakseegnen skrives, at man kan finde stærke Angreb i velplejede og velsprøjtede Haver og godartede Angreb i Haver, hvor der kun er gjort lidt for at holde Træerne sunde. Paa Egnen mellem Tørring og Jelling har det været paafaldende, hvorledes en skygget, indeklemmt Plads i høj Grad har fremmet Skurvangrebene (K. M. Hove). Fra Svendborg skrives, at to Bordeauxvædskesprøjtninger før Blomstringen har vist tydelig Overlegenhed (H. Møller); ogsaa fra Hornum fremhæves Bordeauxvædskes Overlegenhed frem for Svovlmidler (Hakon Sørensen). I nogen Modsætning hertil skrives fra Nørrejylland, at der er iagttaget Blade med en god Dækning af Bordeauxvædske, hvor der alligevel myldrer Skurvpletter frem, saa man bliver tilbøjelig til at tro, at Blaastenen ikke er saa god som forhen (Arne Pallesen). Denne Formodning er dog nok forkert, Blaastenen i sig selv er god nok, men da man nu oftest faar den i store, vanskeligt opløselige Krystaller, kan det jo ske, at der ikke altid passes godt nok paa, at al Blaastenen opløses rigtigt. Fra Maribo skrives, at en Sort som Mølleskov stadig viser nye Angreb trods 10—11 Sprøjtninger; de fleste Steder er det dog vistnok lykkedes at standse Sygdommen. Mærkeligt er det imidlertid, at i flere private Haver, hvor der ikke er sprøjtet, er Træerne næsten fri for Skurv (Georg Jensen).

Fra Fuglebjerg skrives, at Nedfældning af alt gammelt Løv har gjort det let at bekæmpe Skurven, og fra Vejro skrives, at Æbleskurven er meget, meget sjælden (Aton Andersen).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er meget alvorlig og udbredt, især paa Frugterne, men i adskillige Indberetninger fremhæves det dog, at saa slem som Æbleskurven er den ikke.

Bladfald har været almindeligt i Aar, sml. Oversigten for Juni Side 27. I denne Maaned foreligger der ikke mange Indberetninger om dette Spørgsmaal, som der ikke er sendt Spørgeskema ud om. Efter hvad vi selv har erfaret paa forskellig Vis, har der stadigt været noget Blad-



fald i Juli Maaned; en Del af dette skyldes Skurvangreb. Paa Skælskør-Slagelseegnen har Tilsætning af Germisan bevirket stærkt Bladfald. Paa Fredensborgegnen har der flere Steder været stærkt Bladfald, hvor der er sprøjtet lige efter Blomstringen med 2 % Svovlkalk + 1 pM. Germisan; værst har det været paa Belle de Boskoop, Pederstrup og Cox' Orange. Ved Trørød har samme Sprøjtning givet stærkt Bladfald. paa Graastener.

Frugtfald. Mange Steder har der været et katastrofalt Frugtfald, som ikke har kunnet forklares ved Angreb af Æblehveps eller ved daarlig Befrugtning. De Æbler, der er faldet ned, er ofte store og pænt udviklede og har store, pæne Kærner. Aarsagen til dette Frugtfald maa vel søges i klimatiske Forhold, men hvilke er det ikke let at sige.

Blommepunge (*Taphrina pruni*) er set paa Blommer og især paa Myrobalaner, meddeler N. F. J. Larsen, Jerslev, og Blommepunge, ligeledes paa Myrobalaner, er indsendt til Niels Gram fra Varde.

Gitterrust (*Gymnosporangium sabinæ*) er set ikke saa faa Steder rundt omkring i Landet. Man bør gaa paa Jagt efter de smittebringende Sevenbom og se at faa dem ryddet.

Vin-Meldug (*Uncinula necator*). Fra Næstved skrives, at Vin-Meldug breder sig slemt i lukkede Villahaver; enkelte Steder er den ganske ødelæggende (M. E. Elting).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) ser ud til at have gjort en Del Skade rundt omkring i Landet i Aar. Hvor det er faldet i med Tørke, da Bærrene skulde til at modne, er de Stængler, der havde Stængelsyge, visnede, saa Bærrene er tørret ind. Andre Aarsager kan dog ogsaa bevirke, at Bladene visner, og Bærrene tørrer ind; er der f. Eks. givet en Del almindelig Kaligødning, kan Kloret heri foraarsage, at Bladrandene visner, og Buskene svækkes synligt. Begyndende Angreb af Stængelsyge paa de nye Skud er set jævnlgt i den sidste Tid i Svendborg Amt, medens flere andre Indberettere meddeler, at de endnu ikke har set de nye Angreb.

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) har begyndt at vise sig paa Æblerne, og man maa frygte, at den vil blive alvorlig i Aar, idet de mange Skurvpletter vil danne gode Indfaldsporte.

Bladrandsyge paa Ribs synes ikke at være særlig ondartet, men dog ikke sjælden. En Udtalelse fra Svendborg har vistnok almen Gyl-dighed: »Bladrandsyge træffes jævnlgt. Aarsagen er ikke altid let at klarlægge, men Skaden skyldes vel nok hyppigst Kaliummangel, selvom Tilførsel af Svovlsur Kali ikke altid har hjulpet; organiske Gødninger har i mange Tilfælde haft god Virkning. Klorvidning efter Tilførsel af Almindelig Kaligødning forekommer ogsaa. Nogle Gange skyldes Bladrandsygen antagelig ligefrem Sult i Forbindelse med daarlige Forhold» (Hans Larsen). Hertil kan føjes, at det sikkert ofte er baade Kalium- og Kvælstofmangel, som foraarsager de brune Rande paa Ribs, saa begge Mangler maa afhjælpes, hvilket jo ogsaa sker, naar der tilføres organisk Gødning.

## KØKKENURTER.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) er mange Steder en alvorlig Plage i Løgene. Angrebet ses i Almindelighed først i Skalotterne, hvor de Løg, der har været smittede, giver syge Planter, hvorfra Smitten spredes videre til de oprindeligt sunde Skalotter. Det er højst sandsynligt, at Kepaløgene smittes fra Skalotterne. Der bør derfor lægges stor Vægt paa Avl af sunde Skalotter til Sættebrug, et Arbejde, som er taget op af Jydsk Haveselskab. Hvor man ikke kan skaffe sig Skalotter fra skimmelfri Kulturer, maa man lægge store Skalotter, da det erfaringsmæssigt viser sig, at disse giver færre Planter med Løgskimmel end de smaa Skalotter. Fra Sdr. Ørslev skrives, at de primært angrebne Planter er luget bort, og det sekundære Angreb er bekæmpet med 2 % Bordeauxvædske + 2 % Olie, hvilket har hjulpet godt, men Toppen visner dog for tidligt (Georg Jensen). Fra Fuglebjerg skrives, at Skimmelen er holdt borte med 1 % Bordeauxvædske med dobbelt Kalkmængde og Lim (N. Flensted Andersen). Paa sprøjtede Frøløg ved Taastrup saas det ganske tydeligt, at 2 % Bordeauxvædske + 2 % Olie hang godt paa Planterne, medens 2 % Bordeauxvædske med 2 % Kalk langt fra hang tilfredsstillende fast paa Planterne. Ved Skærbæk har 2 % Bordeauxvædske + 5 % Skummet Mælk standset et Angreb, saa Afgrøden bliver nogenlunde. Ved Sdr. Ørslev er der stærkt Angreb i røde Skalotter, medens der intet Angreb er i de gule (Georg Jensen). Paa Næstvedegnen er de gule Skalotter stærkt angrebet (M. E. Elting).

Løgmosaiksye (*Allium Virus 1*) er almindelig og forringer sikkert Udbyttet af Skalotter meget stærkt mange Steder, saa der bør lægges den størst mulige Vægt paa, at der fremskaffes Læggemateriale fra sunde Kulturer.

Selleri-Bladpletsye (*Septoria api*) er begyndt hist og her og vil sikkert brede sig, saa snart Vejret bliver fugtigere, hvis Planterne ikke er sprøjtede med Bordeauxvædske el. lign.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.  
KORN.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Der er indløbet 31 Beretninger om stærke, 16 om svagere Angreb. Kun i 5 Tilfælde meldes, at Angreb ikke er set. De fleste stærke Angreb er fundet i Jylland, og deres alvorlige Karakter understreges ofte. Stærke Angreb er dog ogsaa fundet paa Øerne. Paa Samsø, hvor Havredyrkningen er temmelig moderat, har Aalen saaledes gjort sig mere bemærket end sædvanlig (P. Riis Vestergaard).

Kornlus (*Aphis granarius*). Fra Grindsted skrives, at en enkelt Havremark stod helt broget af Hvidaks midt i Juli (J. J. Jakobsen).

Oldenborrelarver se Diverse.

Jordloppelarver (*Chaetocnema aridula*). I Begyndelsen af Maa-neden indsendtes fra Holmegaard Mose (Konsulent P. Grøntved) Græs-



udlæg (Alm. Rajgræs), der var beskadiget af Jordloppelarver, der havde gnavet sig ind gennem Bladskedens nederste Del, hvorefter de arbejdede sig op efter i Skuddet. Larverne fandtes inde i Skuddene. Udlægget visnede, og Skaden var betydelig. Den 1. August klækkedes en Jordloppe, og det viste sig at være ovennævnte Art, der ikke før er truffet som Skadedyr her i Landet, men kendes som saadant (paa Korn og Græsser) i Udlandet. Larven kan meget nemt forveksles med Larven af *Crepidodera ferruginea*, der kendes som Skadedyr paa Korn her i Landet, men optræder tidligere, idet Overvintringen har fundet Sted paa Larvestadiet, medens *C. aridula* overvintrer som voksent Insekt.

Halmhvepsens Larve (*Cephus pygmaeus*). Fra Hads Herred skrives om et meget udbredt Angreb i en Bygmark paa 1½ ha (H. Jensen).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). Der er bemærket en Del Topangreb paa Havre i Aar. Meddelelser om saadanne Angreb er saaledes indløbet fra Studsgaard (P. Neergaard Jensen) og Sindal (H. Baltzer Nielsen). Fugle se Diverse.

#### BÆLGPLANTER.

Ærtelus (*Aphis pisi*). Fra Maribo skrives, at et meget stærkt Angreb paa Ærter blev bekæmpet ved Sprøjtning med »Idosect« (1 %). Dagen efter var alle Lus døde (G. Jensen).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Kalundborgegnen skrives, at der er fundet indtil 8—10 Larver i Kløverhovederne (Stanley Jørgensen).

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Fra Lucerneundersøgelserne i Jylland meldes, at Lucernegnaveren har optraadt i saa godt som alle Marker fra sidst i Juni til sidst i Juli. Nogle Steder har den forvoldt en Del Skade, særlig hvor Vækstforholdene ikke har været de bedst mulige (H. Møller Nielsen).

Markmus se Diverse.

#### BEDER.

Tusindben se Diverse.

Bladtæger (*Calocoris bipunctata*). Fra Næsgaard skrives, at Angreb paa Bederoerne er begyndt og tegner til at blive stærke. Bladene krøller meget og bliver gulfarvede i Spidsen (H. Rasmussen).

Bedelus (*Aphis fabae*). Angreb er meget almindelige, men kun ca. Halvdelen af Indberetningerne karakteriserer dem som virkelig alvorlige. Angreb findes baade i 1. Aars og 2. Aars Roerne. Angrebene er nu i Almindelighed paa Retur de fleste Steder, og det synes navnlig at være Snyltesvampe, der har bremset Lusenes Udvikling. Fra Lolland-Falster skrives: »Saa truende ud navnlig for Bederoefrøet, men var ogsaa begyndt alvorligt paa 1. Aars Roerne. Det fugtige Vejr betingede imidlertid en næsten fuldstændig Udryddelse ved Snyltesvampe« (E. Bøgh). Fra Aarhus: »Angreb i Maanedens Begyndelse almindelige og ret stærke i Frøroer. Den 7. Juli konstateredes Sygdom blandt Lusene, som døde i stort Tal« (J. Pedersen). Fra Bornholm: »Bedelusen har hærget stærkt

i mange Bedefrømarker, men synes dog nu at være kulmineret. I de almindelige Roemarker har man ogsaa flere Steder set ret store Pletter med krøllede Blade som Følge af Angrebet» (A. Juel-Nielsen). Fra Aarslev: »Angreb af Bedelus saavel som af Lus i det hele taget har i Sommer været af usædvanlig stærkt Omfang. I Hestebønne har det kun været muligt at holde Angrebet nogenlunde nede ved gentagne og tidlige Afknibninger af angrebne Topskud. I Valmuerne findes Bedelus paa omtrent hvert Blad; dog synes Skaden at være uvæsentlig» (A. Larsen). Fra Vejle: »Angrebene er meget sparsomme, saa det har endnu ikke været nødvendigt at gribe til gennemgribende Sprøjtning» (B. Bagger). Fra Roskilde: »Er uhyre almindelige, men dens Angreb synes ikke at være saa ondartet, som de saa ofte har været» (M. Greve). Fra Sorø: »Angreb næsten ophørt. I flere Tilfælde blev Lusene hjemstøgt af Svampe» (O. Møller Larsen). Tylstrup: »Endnu intet Angreb» (Sv. Svendsen).

Oldenborrelarver se Diverse.

Den plettede Skjoldbille (*Cassida nebulosa*). Der er kun set ganske enkelte og betydningsløse Angreb.

Knoporme se Diverse.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Efter de meget stærke Angreb i Juni og Begyndelsen af Juli synes der nu at være kommet en Standsning, idet Flertallet af Indberetningerne melder, at der kun er set ringe Spor af 2. Generations Angreb. Ofte fremhæves det, at Roerne har rettet sig i det varme Vejr. En Del Indberetninger har dog en anden Ordlyd. Vi vælger nogle i Flæng. Fra Studsgaard skrives: »Efter et stærkt Angreb af 1. Generation i Juni Maaned kunde man forvente et nyt stærkt Angreb af 2. Generation. Som det blev bemærket ved Indsendelsen i forrige Maaned, blev der ikke fundet voksne Larver af 1. Generation, som havde forpuppet sig. Det formodedes, at de var gaaet til Grunde. Denne Formodning har vist sig at være rigtig, idet 2. Generations Æglægning er meget ringe, og dette Angreb bliver uden Betydning» (P. Neergaard Jensen). Fra Randers: »Efter det voldsomme Angreb i Juni har Bederoerne rettet sig godt i Juli Maaned, og der findes ingen Angreb for Tiden» (V. Sørensen). Fra Vejen-Brørup: »Angrebene har paa disse Lokalteter været næsten katastrofale for Bedemarkerne. Angrebene har gjort, at Roemarkerne i Aar er langt bagefter. Mange Steder er Roerne ganske smaa, og der er ikke fuldt Plantetal» (A. Dam Kofoed). Fra Vejle: »Første Angreb var i det væsentlige forbi for 2—3 Uger siden, men nu er Bladene stærkt besat med Æg igen» (B. Bagger). Fra Hvetbo Herred: »Overordentlig stærke Angreb, men Planterne er kommet sig meget, siden Angrebet standsede, og først i de sidste Dage er der fundet Æg af 2. Generations Fluier paa Bladene» (O. Kirk Jacobsen). Kolind: »Det voldsomme Angreb fra Forsommeren synes desværre nu atter at komme igen, idet flere Marker i de sidste Dage har vist Tegn til stærke Angreb» (E. Staunskjær). Ogsaa fra S. V. Himmerland skrives, at næste Angreb er begyndt overalt og er meget alvorlige (Th. Kristensen).



## KORSBLOMSTREDE.

Kaaltægen (*Strachia oleracea*). Der er ikke bemærket et eneste Angreb af Betydning.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). I Kaalroemarkerne har Lusen hidtil været uden nævneværdig Betydning, men i Haverne kan Kaalen hist og her være ret kraftigt angrebet.

Oldenborrelarver se Diverse.

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Der er kun bemærket ganske enkelte og yderst svage Angreb.

Knoporme se Diverse.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). Dette Skadedyr optræder usædvanlig ondartet i Aar baade paa Kaal og Kaalroer. I Kaalroemarkerne er Bakteriosen allerede nu et almindeligt Fænomen. Der er indløbet 44 Beretninger om stærke, 16 om svage Angreb. Kun i 5 Tilfælde meldes, at Angreb ikke er bemærket. Fra Haderslev skrives: »Angrebene er i Aar særdeles voldsomme. Der findes Kaalroemarker, hvor næsten alle Planter er angrebne. Sine Steder vil det sætte Udbyttet meget ned. Kaalroemarkerne stinker allerede langt væk af Raaddenskab, trods det, at Roerne er bitte smaa« (Fr. Nielsen). Fra Graasten: »Saa voldsomme Angreb som i Aar har vi ikke set før paa et saa tidligt Tidspunkt. I flere Marker er konstateret stærk Hjerteforraadnelse i op mod 90 % af Planterne. Paa en Del Ejendomme er Angrebene aldeles ødelæggende« (M. Nissen). Fra Kolding: »Har foraarsaget betydelig Skade i mange tidlig saaede Marker og findes i stor Udstrækning i 100 % af alle Kaalroemarker paa Egnen. Adskillige Planter ødelagt af Forraadnelse« (O. Ruby). Fra Assens: »Er helt ødelæggende i mange Kaalroemarker samt i Kaal i Haverne. Mange Marker er allerede angrebet af Bakteriose. Jeg har aldrig set saa ødelæggende Angreb som i denne Sommer« (P. Dreisler). Fra Sydsjælland: »Bakteriose er almindelig i de fleste Kaalroemarker; mange Steder er Skaden ret alvorlig. Praktisk talt alle de Steder, hvor Bakterieangreb er set, er de kommet som Følge af Krusesygegalmyggens Angreb. Flerhovedethed begynder at blive almindelig i de angrebne Marker« (N. Stigsen). Fra Bornholm: »Krusesygegalmyggen er det værste Skadedyr i Juli i Aar, og det særlig paa Grund af den efterfølgende Bakteriose« (A. Juel-Nielsen). Fra Maribo: »Der meldes om stærke Angreb paa Kaal mange Steder. Hos os selv findes stærke Angreb, hvor Forfrugten er Kaalroer, og op til 75 % af Planterne er ødelagt af Angrebet« (G. Jensen). Fra Gisselfeld: »Angrebet er stærkt og ondartet, især paa Blomkaal, men ogsaa andre Kaal er angrebet« (H. Wedege). Der foreligger adskillige andre Meddelelser om alvorlige Angreb paa Kaal.

Kaalfluelarver (*Chorthophila spp.*). 14 Beretninger melder om stærke, 38 om svagere Angreb, medens kun 4 melder, at Angreb ikke er bemærket. I Kaalroemarkerne er der fundet en Del stærke Angreb, navnlig i Jylland, men de er ikke nær saa talrige og svære som i 1943. Fra Hvetbo Herred skrives: »Mange og ret stærke Angreb særlig paa de løse, sandede Jorder herude langs Havet. Saa snart vi kommer indenfor en

Linie ca. 5—6 km fra Klitten, mærkes Angrebet ikke. Jeg har i enkelte Marker talt op til 20 % ødelagte Planter« (O. Kirk Jacobsen). Fra V. Hassing skrives: »Meget stærkt, helt ødelæggende Angreb er iagttaget paa løse, sandede Jorder ned mod Kattegat. Paa flere Marker staar kun ganske enkelte Planter tilbage. Sidste Aar var Angrebet ogsaa voldsomt, saaledes at flere Landmænd er gaaet over til at dyrke Fodersukkerroer i Stedet for Kaalroer, hvilket ogsaa er anbefalet« (N. Engvang Hansen). Fra Brande-Thyregod: »Ødelæggelser i Marker med Kaalroer har ikke været særlig hyppige i Aar, derimod har Angrebene paa Kaalplanter i Haver ofte været totalt ødelæggende« (P. Trosborg). Fra Skærbæk: »I de gamle Haver, hvor der er Læ, er det slemt.  $\frac{1}{4}$  % Frugttrækarbolineum har virket godt, naar det bruges i Tide« (A. Diemer). Fra Svendborg: »I Markerne er Angrebet uden Betydning, derimod er der i nogle Haver stærke Angreb. Vanding med Frugttrækarbolineum har hemmet Angrebet stærkt« (H. Larsen). Paa Sjælland er fundet temmelig stærke Angreb paa Stevns (Fr. Borris Andersen).

#### SKÆRMPLANTER.

Tusindben se Diverse.

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). Fra Himmerland skrives: »Krusesyge er meget slem paa alle Gulerødder, saavel i Haver som i Marker. Man maa regne med, at der praktisk talt ingen Gulerødder bliver i Aar eller i alt Fald en meget daarlig Kvalitet. En Gartner her paa Egnen har sprøjtet med 2 % Frugttrækarbolineum, da Planterne var smaa, og Angrebet svagt. Det har ikke svedet det mindste og synes at have haft ret god Virkning« (Chr. Oksen). Fra Spangsbjerg skrives om et meget alvorligt Angreb paa Gulerødder saaet i April (E. Christiansen). Fra Brande-Thyregod skrives, at Angrebene har været af en fuldstændig ødelæggende Karakter for mindst 90 % af Egnens Gulerodsmarker (P. Trosborg). Endvidere meldes om alvorlige Angreb fra Bølling N. Herred (A. Ammitzbøll), Skals (Th. Kristensen), Jelling (K. M. Hove) og Svendborg (H. Larsen). Sidstnævnte Sted blev saaledes ca. 7 Td. Land praktisk talt ødelagt.

Knoporme se Diverse.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Der foreligger en Del Indberetninger om slemme Angreb af dette Skadedyr. Det bemærkes i to Tilfælde, at Vanding med Frugttrækarbolineum har virket tilfredsstillende, hvor det er udført rettidigt.

#### KARTOFLER.

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*). Angreb er konstateret i et stort Antal Tilfælde baade i Jylland og paa Øerne.

Knoporme se Diverse.



## INDUSTRIPLANTER.

## TOBAK.

Ørentviste se Diverse.

Knoporme se Diverse.

## CIKORIE.

Knoporme se Diverse.

## VALMUE.

Bedelus se Beder.

## FRUGTTREER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). Endnu ved Maanedens Slutning var Angrebene alvorlige mange Steder og særlig paa Blomme. I Almindelighed fremhæves det dog, at de er paa Retur. Fra Horsens skrives: »Mange Steder nu ved Maanedens Udgang aldeles ødelæggende Angreb« (Chr. A. Nørholm). Fra Maribo Amt: »Angrebene synes de fleste Steder at være aftagende, men Skaden er betydelig. Værst synes Angrebene paa Kirsebær og Blomme, særlig paa sidste. Paa Kirsebær (søde) er Lusene næsten forsvundet, men Sporene ses tydeligt i Form af visne Endeskud. Blommerne har praktisk talt været overdænget med Bladlus. Paa Æble er Skudvæksten standset for tidligt, og Frugterne har taget Skade« (J. Klarup-Hansen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Fra V. Skerninge meldes om et stærkt Angreb, der er blusset op efter et Par Aars Hvile (Chr. Greve). Ogsaa fra Holbæk Amt skrives om fornyet Aktivitet hos Lusen (H. Nielsen).

Stikkelsbærhvepsen (*Pteronus ribesii*). Anden Generations Larver hærgede voldsomt mange Steder i Juli. Fra Holbæk skrives, at det synes, som om Larverne af denne Generation med Forkærlighed kaster sig over Ribsbuskene, medens de mange Steder lader Stikkelsbærbuske urørt (H. Nielsen). Fra Esbjerg skrives: »Fortsætter deres Hærgen ikke mindst paa Ribsene, nu hvor Stikkelsbærrene mange Steder er afløvet. Der høres næsten overalt om god Virkning af Cryocidsprøjtning« (M. Sørensen).

Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*). Ved Sdr. Tranders var der ligesom sidste Aar stærke Angreb. Sprøjtning med Kvassia og Nikotin meldes at have virket utilstrækkeligt (R. Laursen).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Viklerens Æglægning er begyndt meget sent i Aar, og Larverne naaede kun en ringe Størrelse i Løbet af Juli Maaned. Svage Angreb rapporteredes ofte, men der foreligger kun et Par Meddelelser om stærkere Angreb. Fra Jerslev skrives saaledes, at Larverne findes i stor Mængde overalt (N. F. J. Larsen). Ondartede Angreb er endvidere fundet ved Næstved (M. E. Elting).

Frugttærspindemider (*Paratetranychus pilosus*). Praktisk talt alle Beretninger melder, at Angrebene er taget stærkt til i den sidste Tid.

og at de ofte har en meget alvorlig Karakter (broncefarvede Blade og ofte stærkt Bladfald). Som sædvanlig er det særlig Sorter som Pederstrup, Filippa og Pigeon, der lider, men ogsaa paa Bodil Neergaard, Lord Suffield o. a. kan Angrebene være stærke. Det fremhæves ofte, at det kan være meget vanskeligt at bekæmpe Angrebet med Sommersprøjtning alene.

#### KØKKENURTER.

Tusindben se Diverse.

Knoporme se Diverse.

Løgflue (*Pegomya hyoscyami*). Ved Næsbystrand er ca. 1 Td. Land blevet saa stærkt raseret, at der kun er faa Planter tilbage (A. Sauer).

#### PRYDPLANTER.

Ørentviste se Diverse.

Knoporme se Diverse.

#### DIVERSE.

Tusindben (*Julidae*). Fra Aarhusegnen skrives, at Tusindben har ødelagt flere Hold Udsæd af Agurk, Rødbeder, Sølvbeder og Gulerod. Jorden var meget humusrig (A. Diederich).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Ved Jelling blev et stort Bed med Tagetes fuldstændig afribbet (K. M. Hove), og andre Steder gik det som sædvanlig ud over Georginerne. Paa Falster begnavedes Tobak, der var hængt til Tørring i Skur.

Oldenborrelarver (*Melolontha spp.*). Paa Borupegnen forekommer stærke Angreb i Roemarkerne (K. M. Nielsen). Fra Sydsjælland skrives: »Flere Steder er Angreb almindelige, bl. a. ved Udby og Fæby. Jeg har set et Par Bederøemarker, hvor Størstedelen af Planterne stod med slappe, hængende Blade. Tog man Planten op, laa der en Larve ved Roden, der var gnavet over« (N. Stigsen). Ved Kolding er fundet flere ondartede Angreb paa Cikorie (O. Ruby). Fra Haderslev: »Oldenborrer er meget ondartede i Aar. Mange Steder æder de Spidsen af Roerne, saa de visner. I Kornmarkerne ædes Rødderne af Kornet, der gaar af Grøde og bliver nødmodent« (Fr. Nielsen). Ved Rødding, Jels og Gram er ogsaa iagttaget betydelige Angreb (P. Rasmussen). Fra Rødding skrives: »Meget ondartede Angreb navnlig i Bederøemarkerne og i enkelte Bygmarker. Oldenborrelarverne er frygtelige Skadedyr, hvor de er paa Færde. Store Roer gnaves over i Roden. Bygget gnaves ogsaa i Roden og bliver tvangsmødt. Den anrettede Skade i Egnens Bederøemarker og Kornmarker beløber sig til store Summer. En Oldenborrestamme fløj her i 1942. Mange spørger, om ikke Indsamling af Biller hjælper« (E. Boesen). Svage Angreb er rapporteret fra Møn, Haarby, Haslev, Næstved samt fra Grenaa. Fra Næstved skrives: »Spredte Angreb, men ikke særlig slemme for Tiden. Larver i alle Aldre findes, da Dyrene her paa Egnen har haft Flyveaar i de sidste 3 Somre« (M. E. Elting).



Sct. Hans Oldenborren (*Rhizotrogus solstitialis*) sværmede indtil Slutningen af Juli meget stærkt en Del Steder, bl. a. i Nordsjælland og paa Roskildeegnen.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Angreb af Ageruglens Larve har gjort sig bemærket en Del Steder. Der foreligger saaledes 5 Indberetninger om stærke, 10 om svage Angreb. 15 Beretninger melder, at Angreb ikke er set. Det gik ud over Kartoffler, Kaal, Roer, Gulerødder, Tobak, Cikorie, Chrysanthemum m. m.

Fugle. Fra Morsø skrives, at et Areal paa 3—400 m<sup>2</sup> i en Bygmark var fuldstændig raseret af Alliker (*Corvus monedula*). I smaa Marker med gode Læforhold har Spurve (*Passer domesticus*) ofte gjort stor Skade i Yderkanterne (Engelhart Jensen).

Markmus (*Arvicola arvensis*). Fra Lucerneundersøgelserne i Jylland meldes: »Museplagen har i Foraaret været meget slem, navnlig i Østjylland. I to Marker var  $\frac{2}{3}$  af Bestanden gnavet bort i April Maaned, og i mange andre Marker var Angrebet meget alvorligt. Markmusen maa absolut i Aar betragtes som Lucernens værste Fjende. Mange Steder er Lucernen kommet forholdsvis godt over Angrebet, men de angrebne Marker er dog kendetegnet ved Pletter med for tynd Bestand af Lucerne og et ofte tæt Tæppe af 1-aarig Rapgræs. Der er meget, der tyder paa, at de fleste Mus er forsvundet igen. Gnavet paa Lucernen ses nu sjældnere, og Hullerne synes ikke at være beboet« (H. Møller Nielsen).

PROSPER BOVIEN.

---

